

Grčevi od visoke temperature, febrilne konvulzije ili fras

To je ozbiljna i neugodna bolest u ranoj dječjoj dobi. Dijete ima najprije lakšu upalu dišnih putova ili uha. Roditelji to stanje čak i ne prepoznaju kao bolest. Onda nastupi nagli porast temperature preko 38,5 i grčevi.

Izgled djeteta u napadu grčeva

Dijete odjednom prestane disati, onesvijesti se, ukoči se, prevrne očicama, sruši se na pod, te poplavi u licu. Iza toga nastaje ritmično trzanje svih tjelesnih mišića. Kako roditelji često nisu zamijetili nagli skok temperature, odjednom im se učini da dijete umire iz punoga zdravlja.

Do svoga sedmoga rođendana 4 % djece ima takve grčeve. Napadi najčešće nastaju kod djece u dobi od tri mjeseca pa do pete godine života. Dječaci oboljevaju dva puta češće od djevojčica. Bolest je vrlo slična padavici ili upali mozga.

Vrste febrilnih konvulzija

1. Jednostavne ili tipične konvulzije:

Grčevi traju do 15 minuta, a unutar 24 sata nastaju samo jednom. Trzaju se svi mišići. Neurološko stanje djeteta prije i poslije napada je uredno. Snimanjem električnih struja kroz mozak (EEG) dobije se uredan nalaz. Djeca s jednostavnim konvulzijama često imaju u obitelji osobu koja je također imala febrilne konvulzije. Samo 5 % takve djece dobije kasnije padavicu.

2. Složene ili atipične konvulzije:

Grčevi nastaju nakon četvrte godine života. Traju dulje od 15 minuta i u 24 sata se ponavljaju više puta. Napad može biti djelomičan, tj. trza se samo ruka, noga ili lice. Prije ili poslije napada neurološko stanje djeteta može biti promijenjeno. To znači da dijete ima prolaznu kljenut ili paralizu jednoga dijela tijela. EEG nije uredan. Oko 30 % takve djece će kasnije dobiti padavicu.

Pomaganje bolesniku

U napadu grčeva dijete nemojte tresti, polijevati ga vodom, nemojte mu nuditi da pije vodu, nemojte mu ništa ulijevati u usta. Nemojte mu nasilno otvarati usta. Dijete samo mirno položite na bok. Podignite mu bradicu!!! Time ćete spriječiti da mu mlitavi jezik zatvori dušnik. Izmjerite djetetu temperaturu u debelom crijevu. Ako je preko 38, stavite mu čepić protiv temperature, omotajte dijete hladnim oblozima, kontrolirajte spuštanje temperature.

Uzrok grčeva

Smatra se da je uzrok grčeva nezreli dio mozga koji treba regulirati tjelesnu temperaturu djeteta.

Liječenje

Postoji lijek protiv takvih grčeva: Diazepam Desitin je tekućina u rektalnoj tubici. Istisnite sadržaj tubice u debelo crijevo. Kad izvlačite tubicu, držite je i nadalje stisnutu, kako se lijek iz crijeva ne bi vratio u tubicu. Zatim priljubite mišiće djetetove stražnjice i držite tako koju minutu, dok se lijek ne upije u crijevo. Taj lijek se daje djeci koja imaju više od godinu dana i teža su od 10 kg. Lijek se čuva u frižideru u odjeljku za jaja.

Prevenција

Ukoliko je dijete sklono ponavljanim grčevima od povišene temperature, dječji liječnik će vam preporučiti profilaksu ili preventivnu terapiju. To je lijek Phenobarbiton u tableticama koje se daju jednom dnevno do kraja četvrte godine života.

Takva terapija neće doduše spriječiti da mali broj djece kasnije ipak dobije padavicu, ali će spriječiti nove napade grčeva u temperaturi. Zato takvo dijete mora obaviti pretrage da se isključe i druge bolesti.

Uzroci povišene temperature

Nagli skok temperature često uzrokuje virus herpesa koji dovodi do tzv. trodnevne groznice. Temperatura može naglo skočiti i nakon cijepljenja protiv ospica, hripavca i rubeole (M-P-R). Zato nakon toga cijepljenja djetetu mjerite temperaturu tijekom dva dana. Grčeve češće imaju djeca koja su u jaslama ili u vrtićima. Tzv. rizična djeca (koja su rođena nakon teškoga i dugotrajnoga poroda, koja su imala pupkovinu omotanu oko vrata, koja su rođena na zadak, koja su u porodu ostala bez kisika pa ih je trebalo oživljavati), češće obolijevaju od takvih grčeva.

U 95 % djece s takvim grčevima prognoza je dobra. Ako su grčevi nastupili u prvoj godini života, postoji 50 % vjerojatnosti da će se ponoviti.